

Povestirea pe scurt la Hanul Ancutei de Mihail Sadoveanu

Povestirea nu are un subiect propriu-zis; este mai degrabă un memorial de călătorie cu un conținut prezentat ca un chestionar la care este supus negustorul Damian Cristisor dt cioban și de zodie, cei mai potriviți reprezentanți ai mentalității patriarhale moldovenesti ce respinge noutățile civilizației.

Negustorul aduce marfa de la Lipsea și prezintă locuri și obiceiuri pe care le-a văzut la Liov, Lipsea, Tighina, Strasbourg, Paris. Descrie trenul cu care a călătorit, ordinea din țara nemtească, de la casele "una peste alta", ulitele "dintr-o singură bucată de piatră". vestimentația, alimentația, până la învățământul pentru băieți și fete sau aplicarea legii. O mică frescă a morăvurilor autohtone se constituie cu prilejul întoarcerii în țara Moldovei, arătând comparativ nesiguranta drumurilor din țara față de ordinea din Apus (cele patru dari pentru vamile locurilor).

Narațiunea relevă dubla apartenență a povestitorului: la spațiul închis (al hanului și al Moldovei) și la spațiul deschis, al civilizației apusene, ale cărei randuieli știe să le pretuiască. Senzationalul narațiunii nu vine din acțiune, ci din evocarea unor obiecte sau obiceiuri nemaiauzite pentru oamenii unei lumi patriarhale, refractare la civilizație.